

Стан. Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Деплаћена се писма не пријемају. — Рукописи се не вршеју.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слати власништву листа.

www.nb.rs

Адреса за телеграме:
"СТРАЖА" — БЕОГР

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дни. 12.—
шест месеци . . . 6.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дни. 36.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВ. 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Изгубили главу

Јустријски ерцхерцози крију паре у швајцарске заводе.

ЖЕНЕВА, 27. јануара.

Паника која је обузела народ услед неуспеха на бојном пољу пренела се и у чланове династије и сви они, који нису у војсци напуштају земљу. Приватна царева благајна, као и новац осталих чланова уложен по разним банкама сав је дигнут и уложен у овдашње новчане заводе.

У овдашњим владајућим круговима услед овога влада уверење да је стање у дунавској монархији веома критично и да су и двор као и влада изгубили потпуну главу и да не верују више у ма и најмањи успех својих армија.

Погранично чиновништво

Рат је страшан, а последице, које избијају тек по свршетку његову — ужасне су.

Историја је утврдила, да су државе и народи свакад, још далеко после рата, сећале све тешкоће и ужасе његове, па и онда, када су из рата као победитељке изашле, јер и у томе сртном случају, сећале су још дуго силен губитак, који им је рат ванео. Жртве, које им је рат прогутао, не могу се никада исклопити.

С друге стране, рат оставља за собом пустош на све стране, а упропашћује становништво, што после рата јако утиче на материјално стање саме државе.

У колико је већи простор ратишта, у толико је већи број упропашћеног становништва, што после рата јако утиче на материјално стање саме државе.

Зато свака држава, а сви народи већају рат у колико је више могуће, а ратују само у случају крајње нужде, кадам од тога зависи каква неопходна потреба или сам опстанак.

Само оне државе, којима на челу стоје несавесни и глупи

и људи — ратују из освете. Баш зато, што се знају све ужасне последице рата, стварају се да време трајања рата, владе свих ратујућих држава, да своје становништво — у колико је више могуће — сачувају од материјалног пропадања. Пут и начин, којом поједине владе ово постигају, — може бити више стран, али је код свију циљ један и исти.

И у нас, у Србији, стара се влада, да овај циљ постигне, а свакако ће и по свршетку рата радити на томе, да се јад и невоља, које рат за собом оставља, буде ублажен, помажући на разне начине отежано становништво. Да ће тако бити, јамчи нам владин рад за време трајања, а и по свршетку прошла два рата, те ће вероватно тако, ако не и боли бити и овај пут, јер је наша влада обогаћена искуством у прошлим ратовима.

Знајући све ово, чудимо се, да је влада још и даље оставила на милост и немилост случају читав један сталеж, за који је дужна старати се — а то је чиновништво пограничних места.

Данас ако ико, оно ово чиновништво иде на сусрет си-

турној и неизбежној материјалној пропasti, — а оно име што после тога долази, држимо, да не треба ни говорити, јер је то опште позната ствар. — Смо весело срце, кудељу преде, — само оно чиновништво, које нема да се бори за материјални опстанак, може бити, и може се одржати на висини свога позива. — То је истини, коју нико оборити не може, и баш зато, што то свако зна, чудимо се што влада не хита, да ове људе сачува од коначне пропasti.

Сви ми, становници пограничних места, врло добро знајмо, како је спроведена евакуација пограничних места. — Знамо, да је велика већина пограничног чиновништва напустило места у последњем моменту, не могав поснети собом мишта, јер у многим местима није било никаква подвожа. — Просто се узела за руке породица, и пешице ладом за осталим светом. — Свако је од њих могао рећи: „што је рува — ва мени је, што је крува — у мени је.“

Све што се годинама текло, одкидајући од уста, остављено је, а изнела се само гола душа. — Колике је издатке имало ово чиновништво, по-влачећи се из места у место, и живећи у страном месту пуну два месеца, држимо да није потребно истицати. — Када је непријатељ истеран

са нашег земљишта, чиновништво је враћено у место свога седишта. — Неки су од пуне куће, затекли само нешто од дрвених ствари, а неки баш ништа. — Цела им је имаовина упропашћена и уништена. — Многи нису имали, нити сада имају на шта да легну, шта да обуку. — Остали су голи и боси без икада ичега. — Намирнице су у свима местима тако ужасно поскупиле, да је некима цео устројен и учетворостручен, а плата чиновника — остало је иста. — Живот у опште поскупљао, у крајњој немаштини, незна где да се окрене и ша да ради. — И ако је потребе свес на мимум, сам живот је далеко скупљи во пре. Од плате му не може остати да купи што му је најужужније, — да има бар ма шта лећи, и шта обући. Задужити се не може — све и да хоће — јер нема где. Није неће да помогне. Уз то још долази и издржавање породице у страном месту, јер да их доведе кући — на то један ни мислити не може из простог разлога, што нема на шта да их доводи. На коју год страну окренете, зло и само зло, а излаза не може да нађе.

Седам се месеци скоро патило и научило. Седам месеци се борало са скупоћом и немаштином а под сталном топовском и пушчаном ватром

на неким местима. Седам месеци — седам вечности! Држимо, да је ово доста!

Влада би требала што преда се постара, да ове људе ослободи ових мука и коначне материјалне пропasti, којој очевидно у сусрет иду, а о здрављу ових јадвика да и не говоримо, јер је оно и тако већ сасвим растројено.

Држимо да би не само право и поштено било, да се овим јадницама што пре помогне, но да је то и дужност владе, а начин је прост и лак.

Влада треба да чиновништво да замени другим из позадине, који нису осетили никакве тешкоће рата, а по могућству са таквима, који су без породица, те који ће много лакше моћи подносити ове издатке; — а ове, који су већ све изгубили, и који се за седам месеци доста и предоста намучили, да премести у позадину.

Нарочито скрећемо пажњу владе на чиновништво у Шапцу, Лозници, Љубовији, Крупњу, Богатићу, Обреновцу, Умци и другим местима на самој граници. Већина ових људи, изгубила је све што је имала, па ако сада присиљен, да издржавајући породице на страни, троши на две стране, — то ће оно бити материјално коначно упропашћено, да се после икада више не дигне, а у том случају паде грех на душу владе.

Велики Духовни Суд

Нерад црквених власти

Сазнали смо да је подигнуто више жалба код председника мин. савета, министра унутрашњих дела и министра просвете противу нерада црквених власти, која скоро већ три године не сазива Велики Духовни Суд те на хиљаде брачних спорова леже не решени и због тога су многи супружници осуђени на вечно чекање и милост и немилост те се пате и злопате немогући да по својим тужбама добију извршне пресуде.

Многи су имовни односи због овога потресени, деца остала тако рећи без крова а познати су нам случајеви да се једна честита жена (а колико их има још таквих за које ми не знамо?) не може да отресе од човека који је познат као душевно болестан и ако је Духовни Суд тај брак одава развео.

Исто тако познат нам је случај да један неваљалац обмануо једну честиту девојку из Посавине и после неколико недеља несрћна назови „жене“ морала је да тражи развод брака, јер је верни маложења и после употребе „606“ показао знаке пропале егзистенције и на смрт осуђеног паралитичара. Несрећно створење већ 2 године, ни жена ни девојка, чека и мали свештеници смирују и састану, али, узалуд свако чекање изгледа да је и то за наше свештенике тежак и претежак посао. Већ остављају хиљаду несрћника да по пркви пиште.

Апсолутно нема никаквог разговора и изговора зашто се В. Духовни Суд не састаје, јер ни велики ни мали свештеници нити су у рату нити по рововима већ у непосредној близини својих домазлука, те Њ. В. Преосвештенство да нарели да се тај Духовни Суд сазове.

За сада оволовико и не нађе ли ко од позваних да се ода зове овоме послу обратићемо се непосредно Њ. В. Прео-

свештенству Митрополиту зми бисмо желели да не дође до тога.

„Само Русима“

— И Виљем и Фрања лажу. —

Један угледни пољски политичар упутио је преко „Руског Слова“ апел на Пољаке, у коме их опомиње да не ступају у легије, које образује Беч из редова заведених Пољака. У своме апелу овај Пољак вели:

„Пољаци не смеју да верују Фрању Јосифу, не смеју да верују и Виљему Хенцлеру, јер Пољски народ је прошиштво а и данас још пиши под терором њихових власти. Све наде Пољака, сви снови

правих патријата и њихово поверење мора се поклонити Николи II. Руски императори Александар I и Александар II дали су Пољацима такве слободе, о каквим Пољаци у Германији и Аустрији могу једини да сањају! Истина дешавало се да су Пољаци у Русији имали и црних дана. Али то је увек долазило кривице самих Пољака, у чијим се редовима увек налазили људи, који су били у стању да продаду и себе и цео свој народ за аустријске или немачке сребрнике.

Још једном Браво Пољаци. Не верујте ни Фрању Јосифу ни Виљему Хенцлеру, јер лажу. Окрените се Русима. Ступајмо у њихове редове, и боримо се против Германашине.

Абдикација

— Зашто је Фрања волјан да абдицира —

БУКУРЕШТ, 28. јануара

У овдашњим политичким круговима вест руских листова да ће Фрања Јосиф да абдицира, изазвала је сензацију. Једна личност блиска аустријском посланству, сазнаје, да је Фрања волјан да абдицира само зато, да би сачувао монархију, јер држи да би силе према новом владару биле попустљивије у својим тражењима.

У Аустрији ври

— Врење у Далмацији. — Глад у Чешкој. — Сукоб са Угарском. —

Букурешт, 29. јан.

Вешање неколико јавногледних талијанских првака из Далмације изазвала је синононимично огорчење код Италијана.

У приморју су Италијани приредили бурне демонстрације. Немојна да стане на пут демонстрантима полиција је позвала војску. Услед овога на више места је дошло до крвавог сукоба.

* * *

Оскудица у животним на-

мирницама изазвала је метеже, који су се у неким местима претворили у праве туче.

Сукоб са Угарском овде је изазвао праву панику и овде се боје да не дође још тријег сукоба, који би био фаталан по монархији.

Добротил и Радославов

— Поверљив разговор између министра председника и краљевог секретара —

Софija, 29. јан.

Шеф тајног кабинета краља Фердинанда посетио је

шефа владе др. Вас. Радославову.

У круговима блиским влади и двору говори се да је Добротил говорио са др. Радославом о ситуацији на бојиштима и даљем држању Бугарске.

После конференције са Добротилом Радославов је примљен у аудијенцију код краља.

Жалија против Аустрије

— Талијанске власти су ухапсиле Јутина, аустријског целата. —

Букурешт, 29. јан.

Хапшење Јутина, који је извршио вешање неколико италијанских првака у Далмацији, затегло је аустро-италијанске односе. По налогу из Беча, аустријски посланик на италијанском двору, протестовао је код Сонина против овог хапшења.

Према информацијама из кругова блиских влади, италијанска влада је Јутина опуштила за убиство, и судиће му се као убици!

13

— Цртице из тринаестодневног ропства под Аустријанцима. —

Били смо за ноћас дежурни, један мој колега и ја, овде изгубилиме општинске управе. Пошто нисмо могли отићи кући, донесе нам служитељ мало саламе и сира од оближњег пильара и коју боцу вина. Так што седосмо, нас двоје сами, да се заложимо кад се врата отворише и у собу ступи, поред нашег служитеља њихов штразмester са још два жандара. Дошли да траже гас и лампе. Пошто се морало прво набавити јер није било при руци, те појудисмо Аустријанце да седиу док се то не набави и прихвате мало мезетисања. Ово мало вечере и вино очас плану. После јела, као обично долазе цигаре. Мој колега по навици извуче табакеру да попуни друштво дуваном, али

остало на јао што не узима учешћа у овој деликатној дискусији и опклади, грађа Деса показиваше знаке жеље за говором.

Медицинер Р. приметио је ту неспретност господицу па ћој приметити:

— А и ви сте хтели ваљада да приложите коју торту. Јелте?

— Да, ја ћу даји једну торту ако Срби победе! одговори грађа Деса.

Један колега грађа Р., опет медицинер, који је познавао ове dame, да би шала добила што хумористичнији карактер умеша се при овом последњем одговору: „Ова склада, наравно, ја мислим да ће те се и ви сложити са тим, гилтаће само у том случају ако ја на пијаци не буду скуп!“

У том случају ученице се извесне компензације. Грађа Смиља би онда имала да приложи 5 торги, грађа Живка јед-

не беше кутију честито ни извадио, поче се извињавати како је заборавио да и нема цигара ни у опште дувана при себи већ ако је по вољи купиће. Но међутим, донесеше тражене ствари и Аустријанци одошле.

Ја не пушим, али сам видео кад ме је колега пре вечере понудио дуваном, да га има у довољној количини и зачувио га за питам што је одустао од намере да послужи Аустријанце дуваном?

Он извади табакеру и рече: „Плашио сам се да ми не замере што носим на кутији слику нашег престолонаследника!“

Дневне вести

Подне оставку

Одмах по своме доласку за министра грађевина, г. Милорад Драшковић поднео је оставку на положај директора Извозне Банке.

Олтужен начелник

Г. Свет. Ђорђевић, народни посланик и секретар средишњог одбора, оптужио је министру унутрашњих дела о кружном начелнику округа моравског због рђавог понашања према избеглицама.

Машине за дуван

У Нишу су стигле машине за фабрикацију дувана и цигаретли. Машине су већ монтирале и рад на фабрикацији цигаретли већ је отпочет.

Ново локомотиве

У току идуће недеље при спече већи број нових локомотива, које су поручене у Француској и Италији. Ове локомотиве замениће оне које су услед употребе, постале неупотребљиве.

Из управе Монопола

Док Београд оскудева у цигаретлама, дотле у Нишу секретар монополске управе преко грађа Данице Марковић лиферије цигаретле по 30 хиљада месечно, која она продаје својим познаницима.

37° сви се загледају незнајући какав ће резултат бити...

Забрањено је да се пада у несвест, приметио медицинар Р.

— Јаој, куку мене ако победе 8 торти, почеше неке да шапућу.

— Чујемо резултат, узвикну грађа Аца.

„Живела српска војска. Четири листе на којима је исписано „гласам за осам торти“ победиле су, јер је нас седам гласало, узвикну радиосно грађа Р.

„Живеле торте“ сви у глас узвикнуше.

— Па како то грађа Деса, ви сте предложили компензације а сами гласате против свог предлога, јер да сте ви гласали за ваш предлог не би торте победиле!

— Е то сам учинио из стратешких разлога...

ФЕЉТОН

Оплада за торту

— И о бугарског царства —

Кад је био наступио најкритичнији момент по нашем земљу, тада су многе братије и смиље напустиле Србију и отишли у Солун. Погедине су биле на путу да то учине. У оном не возном стању то је била једна обична ствар. Дакле нешто што није било за суду нити пак за о суду нити пак за дивлење.

Госпођа Смиља она је изгледа веровала и неверовала у успех српског оружја, зато је она као добра Српкиња, у разговору који се водио око тога да ли ће се бежати или остати где смо се ваткли, рекла медеџинару (јер она помаже у амбуланти превијалишту).

— Господине ви тврдите да Србија неће пропasti. О кад би сад у оваквој критичној ситуацији иши победили, је бих дала не знам шта...

— А шта би сте дали? пишао је медицинер Р.

— Па дала бим 10 најлепших торти...

— Да неће бити много, прекиде је медицинер.

— Ах којешта. Како би то било много.

— Добро. Ја вас држим за реч. Нема ретерирања.

Грађа Живка, такође болничарка, која помаже у превијалишту, да би се показала и она галантна одмах се умеша у овај спор.

— Па ви ја бих дала две торте. Ја мислим да то није много само нека наша војска победи, тврдила је господиња Живка.

Па како у амбуланти раде поред ових дама још две, то једна од ових да не би јој

остало на јао што не узима учешћа у овој деликатној дискусији и опклади, грађа Деса показиваше знаке жеље за говором.

Медицинер Р. приметио је ту неспретност господицу па ћој приметити:

— А и ви сте хтели ваљада да приложите коју торту. Јелте?

— Да, ја ћу даји једну торту ако Срби победе! одговори грађа Деса.

Један колега грађа Р., опет медицинер, који је познавао ове dame, да би шала добила што хум

Ми немамо ништа противу тога што она то чини али треба и насовамо у Београду снабдити са цигаретама. Молимо надлежне да ову ствар регулишу тако да буде ако ништа више: и вуци сити и овце на броју.

Пажња грађанству

Према изредби војних власти и поштански пакет за приватна лица и војне обавезнике подлеже цензуре.

Да се не би задавао излишан и длангубан посао око отварања и повновог затварања, извештава се заинтересовани свет, да палете треба доносити отворено најближејој државној поштанској станици, где ће се садржај прегледати па затим у присуству војног цензора и поштанској чиновнику пакет пропасно затворити.

Општински хлеб

Јуче је београдска општина угодавала хлеб, у режији који тежи 1 кгр. а по ценама 0,50 д. д.

Крађа на железницама

Пошто се на полазним жељезничким станицама дешавају врло честе крађе, а нарочито овде код Београда, где су пре три дана једне вечери, укради једном официару куферче са стварима, у вредности 250 динара што их је купио за своје другове на положају, — скрећемо пажњу надлежним на ову ружну појаву а публици — путницима да чувају своје ствари, да после не буде доцкан, јер је и полицији немогуће да овакве кесароше одмах пронађе.

Пример за углед

На последњој жељезничкој станици код Београда, тамо је командант станице г. Бајлони резервни коњички поручник Г. Бајлони је схватио врло правилно значај спречавања заразе и за то пред полазак воза, комбинује вагоне за рањенике, болеснике и путнике. Дакле изолује све болесне војнике и смешта их у засебне вагоне који су пре овога десиниковани. Ту влада први ред и у свему се може

сматрати да он његозу дужност сазвата најправилније. Да је среће да у станицама влада свакав ред и поредак.

Јелена — Ленка Ђорђевић

Породицу честитог трговца г. Ђорђа Ђорђевића и сина му г. Марка Ђорђевића народног посланика, задесила је тешка жалост. 5. јануара овогодине преминула је супруга г. Ђорђа Јелена — Ленка амати г. Марка Ђорђевића.

Породици г. Ђорђевића наше сачушће а пок. Јелени ие Бог подари рајско на еље.

Помен

Државни Савет, као руководилац задужбине „Велимиријанум“, чиниће помен оснивачу те задужбине Велимиру Михаилу Теодоровићу. Помен ће, према правилима задужбинским, бити на дан смрти великог народног добротвора, у суботу 31. јануара овогодине; а одржава се у Крушевцу у цркви Цара Лазара, тачно у 10 часова.

После црквеног помена ће је јавни свечани састанак Државног Савета, на коме ће се изнети стање задужбинског фонда.

Фрања бежи

ПЕТРОГРАД, 28. јануара

Петроградско „Утро“ долоси да је Фрања Јосиф, после крунског савета на коме је изјавио да ће да абдицира у корист престолонаследника Карла Фрање Јосифа, напустио Беч и отпутовао у Загреб.

НА КАРПАТИМА

— ОГОРЧЕНА БОРБА. —

НИШ, 29. Јануара.

Према једној вести из Букурешта на Карпатима се води ужасна борба између руских и аустронемачких трупа.

Дневник једног артиљерца

из Српско-аустријског рата

— Видовдан. — Судбоносан дан по Српство. —

Гледати рањенике доста је тугљаво, али гледати женске рањене, то је ужасно! Онај таински женски глас, па кад јаује, просто паре срце у човеку. Коса расплетена, лице криваво и нагрђено, одело у черну чиних као првач чудовишта. Али кад се човек мало боље за гледа у та чудовишта, видеће да су она била до колико јуче ретке лепотице и да им је срце било пуно сестријском нежношћу или материнском љубављу; при тој помисли, мора срце поустити.

па ма било и тврђе од камена. Што смо даље ишли, све смо више сретали рањенике обожега пола и свију узрасла. Доцкан у ноћ стigli смо у селу Осечине и поставили бивак баш код same цркве. Од пркве се лепо види кућа Недића потомака браће Недића, а један ми је старац показивао и где су обично Недићи дочекивали Турке.

2. августа. Остало смо на истом месту. Поред самог нашег бивака иде пут који води из Шапца, а који је вакрен

* * *

После ове опкладе стиже глас некако убрзо да су аустројанци узвели Ваљево и да напредују овамо.

Г. ћа Смиља и Живка, пошли у Ниш тог истог дана осле пет дана стигоше вести да су Срби потукили Швабе и гоне их. Повратише би Шабац, Лозницу, Ваљево и остала места, повратише се из бегства и г. ће... Доћши у амбуланту...

— Е, сад је ред да се опкладе приведу у дело, рече г. Р. Дакле г. ћа Смиља.

— Ја сам донела две торте, правдала се г. ћа Смиља.

— Е, то није лепо. Ви знаете како ја страсно једем торте, љути се г. Р.

— Али за Бога г. Р. зар се ви секирате још и за такве ситнице?

Г. Р. који је иначе врло симпатичан и пријатан понарави благ и духовит, да би

их насмејао рече:

— Баш ни најмање, ја баш и волем што сте донели само две!

И ако му баш није било

право што г. ћа Смиља не испуњава обећање, он је то казао више рећи у ирони, држећи се оне мудре изреке: „боље ишта него ишта.

— А ви г. ћа Живка?

— Па скупа су јаја, знаете како је?

— Али за Бога г. Р. зар се ви секирате још и за такве

ситнице? Иронично га упита г. ћа Смиља!

— А, не, ја баш и волем што није донела торте, као запета пушка следовао је одговор г. Р. чији је одговор тукао као маљен оне које не испунише обећање.

Ствар се свршила на томе: што је г. ћа Смиља платила цео цех а оне друге и не долазе више у болницу због тих проклетих торти.

Ја знам да ће се г. ћа Смиља љутити што је „изашла“ у новинама али сад би био у праву г. Р. да је упита: „зар се ви секирате још за такве ситнице?“

А она би требала да одговори: А не, ја баш и волим што су ме „метнули“ у ноћине“.

Ратна пошта

Приликом последњега упада Аустријанаца нестало је из Шапца господи Софије Илићке удове. Кошто зна о њој нека јави њеној кћери господици Зори Илићевој учитељици у Велесу или мешти.

Александар Околичани

Капетан I кл.

Молим свакога ко би што знао о мом мужу Милошу Марићићу из Жарова, обвезнику 3 четве 2 батаљона 7 пукова 2 позива, за кога сам разне гласове чула, известијeli у животу и где се налази?

Унапред благодарим свима

Милева жена М. Марићића из Жаркова, срећа врачарског округа Београдског.

бежанијом из Мачве. Бегунци из Шајца готово сви иду пешке и голи! Већана њиха мају и капе на глави, што је знак: да су они бегали иако је који могао само да што пре утекну. Без хране и без новца да исту купују они су осуђи или да просе или да гладују, или да се хране још недозврелим воћем којег у овом крају има у изобиљу, али ће после тога неминовно доћи оно што је најгоре, а то је тифус.

Осечина, као и сва околна села, је врло растурено зело, али је романтично! У њему живи врло миран народ и веома лепе женске које у свечаном оделу непрестано долазе да виде ту одабрану војску и дику Србије (хаубичари су заиста одабрана војска, и ја се дличим што ми је пало у део да у њој служим) и да гледају те велике топове за које многе од њих нису назуле.

Завршавајући такве сцене, и видећи шта се код појединца ради, и ако сам нишанија, и ако треба да будем увек поред свога топа, зграбих једну пушку од најближег до себе па погрчим напред не знајући ни сам, када, зашта и против чега. Једино шта сам могао тога момента да мислим то је, да је се каква непријатељска чета добровоља пробила неопажено, и сад руши и пали у позадини...

Прећосмо једну доста дугачку и стрмениту косу и тек кад изајосмо на брдо увидимо у чему је ствар. Непријатељ је аероплан и ништа више. Кали боже само о воликог трчања и претрпелог страха! Аероплан ти лепо преће преко нас, обиђе чак до Ваљева и врати се здраво и весело тамо, одакле је и дошао, носећи пуно интересантних извештаја својој команди.

АРМАН.

КЊЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

(29)

ГЛАВА I
— Нулић се приближује своме циљу —

Али сада није могао да одступи, јер одступити сада, када је толико утрошио и новаца, као и времена значило би претрпети неуспех већ стражан фијаско. А то до данас Нулићу још наје пасирало.

Једног лепог дана Нулић је дошао и саопштио је Невенку, да је нашао кућу, староја и девера, и да ће, ако она нема ништа против тога приредити једну вечеру, на којој ће се она са њима упознati. Наравно да је та вечера морала бити у стану њеном пошто би иначе незгодно било да се она Невенка, повлачи по кафана.

Јер, још мање је имало смисла да она иде у његов момачки стан. Невенка, која је већ у неколико навикла на Нулића, па чак шта више и осећала неку врсту наклоно-

лове на пашу, док повика водник ове батерије: послуга напред са пушкама, а возари запрежи! Шта може стражније да буде од ове и оваке команде?! Тако пуштили војлови на пашу растурили се сваки на своју страну, а војари чувши такву команду да си што пре запрегла, потрчише сваки на своју руку, те се направи једна гужва да је се једва дошло до преда.

Послуга пак са пушкама потрча напред, како би колико толико задржали непријатеља и дали времену батерији да измакне. Али како у свакему другом тако и у овом догађају има доста и комике; они који се мало уздају у себе, који више желе да просе него да деле помоћ и који мисле: да ако ова погибу неће сунце више да греје, па бојећи се да свет не остане у мраку почеше давати своје пушке другима, те како би избегли борбу и остали живи. Гледајући такве сцене, и видећи шта се код појединца ради, и ако сам нишанија, и ако треба да будем увек поред свога топа, зграбих једну пушку од најближег до себе па погрчим напред не знајући ни сам, када, зашта и против чега. Једино шта сам могао тога момента да мислим то је, да је се каква непријатељска чета добровоља пробила неопажено, и сад руши и пали у позадини...

Прећосмо једну доста дугачку и стрмениту косу и тек кад изајосмо на брдо увидимо у чему је ствар. Непријатељ је аероплан и ништа више. Кали боже само о воликог трчања и претрпелог страха! Аероплан ти лепо преће преко нас, обиђе чак до Ваљева и врати се здраво и весело тамо, одакле је и дошао, носећи пуно интересантних извештаја својој команди.

Сти према њему, није имала ништа против овога.

Шест месеци беше већ пројуло од дана када се у њеној кући одиграо стражан догађај. Овај је почела да долази к себи!

На њеним дотле бледим образима почела се је да враћа стара румен. Младост јој се огледала на сваком кораку, при сваком покрету њезином. Тај дан био је нешто необичнији у кући Нулићеве рођаке. Цео дан се пекло и кувало. Невенка, пак, била је изашла у варош да купи неке потребе за њу. У 7 часова све је већ било готово. Чекало се на Нулића и кумове. Сто је био дивно намештен. Невенка је била уложила све своје знање, сву своју умешност. На себи је имала дивну црну свилену хаљину и са обавијеним витицама око главе изгледала анђеоски лепа.

Бој на Церу

Спевао Љубисав Драшковић, поднаредник 3 ескадриона коњичког пуковнице Шумадијске Дивизије I поз.

Између војске и три официра
Јер Срби им саломише крила
Осам топа па и осам кара
Лепог има од Србина ћара
Шумадинци топове узеши
Па говоре и уз реч се смеше
Добри коњи и добри топови
Али лоши јуваци Швабови
Па у ропство потераше вако
Осташа им Маџарице младе
Сузе лију потоком се крију
Сада иду право за Србију
Справодници све млади бећари
Што ни један за живот не мари
Шваба слуша Србина бећара
Заборави његовога цара
Коњаници луго ту не биш
Јер наредбе нове предобише
Да се спусте преко равне Мачве
Те Маџаре из Шапца избаце
Па не стоја два бијела лана
Док с искупи војска од мегдана
Са Мишара пушке загрохташе
Код коњица сабље зацкташе
С положаја градски одјекује
Старе борде овди помињује
Баца зрна на обали Саве
Да душману ту дође до главе
Да ћуприју на Сави поквари
Па ће лако свим да господари
Тад се Швабе у чуду видеше
Ћуприју им Срби раскинуше
Што год живо на мосту бијаше
Од тог ништа није било наше
Све потопи та студена Сава
Јер Србину свуд помаже слава
Виде Србин да Шваба оступа
Са три стране са војском наступа
А коњица са бока бијаше
И од једном сви коњи појаше
Брао сабље оштре повадише
И у Шабац јуриш учинише
Што у граду живо затекоше
Под оштру га сабљу подметуше
На прелазу стражу поставише
Српском робљу помоћ учинише
Пуну цркву Шваба затворио
Па из Кленка ватру оборио
Белу цркву јесте запалио
И торањ је на земљу свалио
Црква гори робље у неволи
Докле војник врата не отвори
Кад је војник врата отворио
А из цркве робље испустио
Робље пође из цркве у излаз
Поред српске војске да пролази
Виче у глас да живи Србија
И та храбра војска шумадија
Ви сте данас наши саситељи
Добри су вам били учитељи
Нас је Шваба овде затворио
И велика чуда порадио
Муке нам је тешке задавао
На вешала много оправио
Бог нек буде Србу у помоћи
Душман бежи из Шапца у ноћи
Побегаше ка равноме Срему

Премицу се ка бразме трену
Војску пење и бега ка Бечу
Оће Срби главу да осечу
Па се фале своме цару Фрањи
Море царе ти се Срба мани
То су људи свакојаке ћуди
Сваки напред отворио груди
Што год живо у Мачву преведе
Све га Србин у ропство одведе
Мало воде а много побиши
Но се царе ти остави више
Докле нису прешли преко Саве
Неће бити ни на теби главе
Јоште царе у ријечи беше
Али Срби мостове почеше
И прођеше преко воде Саве
Ни једнога не заболе глава
Чим пређоше одмах се развиши
Сваки своје правце подобиши
Коњаници из Саву одоше
До Прогара села не дођоше
Беше Шваба рова заровно
На патролу ватру оборио
Патрола се поче пушкарati
Док Саватић батерију испрати
Бразу паљбу топови почеше
Па све швабе у рову сагреша
Шваба бега право ка Земуну
Наше крило већ стиже у Руму

(Наставиће се)

(100) Сто динара награде

На путу Аранђеловац—Топола пре два месеца изгубљена је једна велика кутија са овим стварима: једна драп пунлинска хаљина, дечија (роза) атласно јорганче, бо дечији оргтач, једна сукња велена штофана 20 дечијих кошуљина, 20 дечијих чарапица, 10 хаљиница дечијих нових, 2 капице скилене дечије, 2 паре ципелица дечијих, 8 половних хаљиница, дечији већ (кошуљице, бенчи, кецељице), једна драп шустикла, 40 метара веза, једна нова мушема јастакса, и још неке ситнице. — Моли се онај ко буде нашао, да донесе у радију НИКОЛЕ РАДОВАНОВИЋА трг. из Аранђеловца где ће добити награду од 100 д. 33

**УГЉА Шлеског 1-ве врсте
УГЉА дрвеног – Лигнита**

ПРОДАЈЕ НА ВИШЕ И МАЊЕ

Обратити се у радију

Спире Милошевића и Комп.

до Народне Банке

10-10

НЬИЖАРА**Косте В. Илића**

Београд Краља Милана 70
Има на продају велику количину најбољег француског коња и продаје на више и мање. Флаша од 7 деса стаје 8 — дин. Флаша од 1 литра стаје 10 динара. 10-15

Штампарији Драг. Грегорића и Друга потребна је три човека за скретање машине.

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА

ИЗ БЕОГРАД

Мирка Јеленевића

Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу прима поручнице печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценовник 26 1-10

+ Јаков Д. Протић

ађутант — пешад. поручник VII пуковни I позива

Данас пре подне у 10 сати биће погребено тело пук Јаше Д. Протића, пешад. поручника — ађутанта — VII пуковни I позива на новом гробљу, који је по граву у Лесковцу од војника злаковца.

Моле се пријатељи да изволе присуствовати са храни.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Димитрије Протић, пешад. кат. I кл; тужна мати Марја; брат Теша, свештеник и остала родбина.

Са болом у души извештавамо сроднике, пријатеље и познамике, да је наш добри и мили незаборављени син и брат

+ Новица М. Матковић

кафеџија, обвезник I позива при штабу X. пуковни Окр. Команде

премијну је после кратког или врло тешког боловања 20. децембра 1914. год. од тифуса, у Чачку где је и сахрањен.

Смрт која немилостиво коси и оно што по природи још није за онај други свет, покоси и живот нашег драгог нам Новица, што у најлепшем цвету своје младости 28. год. а нас остави да за њиме до века тугујемо.

Овом приликом сматрамо за свету дужност изјавити нашу топлу благодарност лекарима чачанске војне болнице: г. г. Крстићу, Богдановићу и Јаковљевићу који сав свој труд уложише те да нам покојнику спасу од те проклете болести и Бог и судбина ме даде.

Исто тако велику захвалност дугујемо г. Милану Гавриловићу, свештенику из Чачка који опело под покојником изврши, као и г-ђи г-џи М. Главинића из Чачка, г. г. Милутину Стругаревићу, Велимиру Лазићу, Љубију Стаменићу, г-ђи Даринићи и г-џи Драги Д. Илића, нашој куми и куму М. Драгутиновићу овдаш, који нам се у овој превеликој тузи и жалости зајошће помогао и у неколико тугу ублажиши.

Нека је вечита хвала свима онима који нам писмено и усмено изјавише саучешће за нашим покојним Новицом, његову смрт оплакали су многобројни његови пријатељи другови и познаници а највише ми

ВЕЧИТО ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Јубица; сестре: Персида и Ната; брат Илија, редовни чланке чете и остала родбина.

3-3

ШТАМПАРИЈА**Драг. Грегорића и Друга**

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског послакао: чаоописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничних карти, посмртних листа

Штампарија је складбена са најмодернијим жбаком слободним, шарама и линијама.

Штампарија је свајдена са четири штампарске машине и две СЕД машине за слагање, па би могла сваки посљедићи на потпуно задовољство нашу свеје куптерије.

Израда је чиста и бреа, — Цеља умерена.

52